

Frank en vrij

Het was zondag, vroeg in de ochtend. Lynn slenterde door de straten van haar stad. Sedert ongeveer een maand maakte ze elke zondagmorgen een wandeling, als het weer het toeliet. Deze ochtend scheen de zon en het waaide nauwelijks. Een mooie nazomerdag in de herfst.

Kan het in de herfst wel nazomerweer zijn? vroeg Lynn zich af.

Ze ging gewoonlijk met haar beste vriendin Renee op stap. Die had het echter te druk met haar nieuwe vriend. Een rechercheur - volgens Lynn een deugniet - die in Renee geïnteresseerd leek om wat voor reden dan ook.

- Hoe bedoel je, zei Renee, waarom zou hij in mij geïnteresseerd zijn? Vind je mij soms te dik?

Lynn glimlachte bij de herinnering. Ze deed haar handen in de zakken van haar zeiljack. Als ze in de schaduw liep, was het wel een beetje fris.

Ze had het vaker zien gebeuren. Verstandige, evenwichtige vrouwen, die onder de vleierende aandacht van een man verwerden tot onzekere mutsen. Opeens gingen ze zich zorgen maken om fysieke onvolkomenheden, zoals een wratje achter hun linkeroor of een verkalkte teennagel.

De meeste vrouwen investeren in hun lichaam omdat ze aardig gevonden willen worden. Alsof ze aanvoelen dat de waardering van een man meer gestoeld is op lichamelijke aantrekkingskracht dan op karakter of intelligentie.

Maar ze had Renee gelijk gegeven. Nee, natuurlijk werd een vrouw ook aardig gevonden om haar karakter en om haar vaardigheden. Bijvoorbeeld, als ze goed kan koken.

- Toch, vroeg Lynn, als een kok subliem kan koken, vind je hem dan als vanzelf aardig?

- Wat doet dat er nou toe? zei Renee. Zeg je dat nou, omdat ik weleens voor Peter kook?

Ze wilde Renee best gelijk geven. Haar vriendin was nogal gevoelig voor kritiek, maar soms vond ze het nodig om aan te dringen.

- Dus, vroeg ze nog eens, al is een kok nog zo goed, je kunt best een hekel aan hem hebben?

- Ja, natuurlijk, zei Renee. Wat heeft dat met Peter en mij te maken? Waarom ben je zo aan het zieken?

- Het is al goed, beste vriendin. Laten we over iets anders praten.

Ze herinnerde zich een opmerking van een Antilliaanse vrouw. Op haar eiland gaan sommige blanke, Westerse mannen, hoogopgeleid en al, na hun scheiding een relatie aan met een ongeletterde vrouw uit de Filipijnen. Ze vinden die niet alleen mooi, maar ook prettig dociel.

Je kunt het niet ontkennen, dacht Lynn. Mannen halen hun vrouw niet uit Polen, Rusland of het Rifgebergte, omdat ze een moderne, zelfstandige vrouw zoeken. Ze willen een vrouw om mee te vrijen, een trouwe huishoudster en een zorgzame moeder voor hun kinderen.

- Ben jij niet verbitterd? vroeg Renee haar een tijdje geleden.

- Ik zou niet weten waar ik verbitterd om moet zijn. Ja, ik ben getrouwd geweest, maar alleen omdat ik toen zo jong en onervaren was, dat het mij vanzelfsprekend leek. Iedereen deed het. Eenmaal tot de jaren van verstand gekomen, heb ik een einde aan die relatie gemaakt. Sedertdien leef ik frank en vrij.

- Je kunt ook als echtgenote frank en vrij leven.

- Als je man maar onverschillig genoeg is.

- Trut.

- Dank je, Renee. Ik mag jou ook graag. Overigens, als jij frank en vrij wilt leven en toch met mannen een relatie aan wilt gaan, kun je je maar het beste zo afstandelijk mogelijk opstellen. Vrijen, prima. Maar verwacht er verder niet veel van. Ga hem niet claimen en fantaseer niet over huiselijk geluk.

- Je zit vol clichés, Lynn.

- Ach, we komen net uit een tijdperk waarin de mens allerlei edele motieven werden toegedicht.

Inmiddels gaat de slinger weer de andere kant op. Gelukkig maar. De hedendaagse mens mag als vanouds een schoft zijn. Trouwens, wist je dat vrouwen zich in hun vruchtbare periode uitdagender kleden? Ze geven zich dan graag bloot.

- Ja, dat wist ik. Je hebt me dat namelijk al vaker verteld.

- Ik heb je ook verteld dat vrouwen alleen maar onderdrukt kunnen worden, omdat ze een component

in hun persoonlijkheid hebben die onderdanig gedrag stimuleert. Ze snakken naar bescherming, naar een arm om de schouders.

- Dat is toch evolutionair bepaald volgens jou?

- Absoluut. Helaas hebben veel wetenschappers, als het gaat om mannelijk en vrouwelijk gedrag, tot voor kort de meest afgrijselijke onzin uitgekraamd.

- Je zei het al, de slinger gaat weer de andere kant op. Maar toch vind ik dat je te weinig oog hebt voor de lieve mannen, die er zijn. Die zorgzaam zijn en echt van hun vrouw houden.

Lynn bleef staan. Ze was dit keer niet naar het centrum gelopen, maar de andere kant op. Voor haar lag het kanaal. Er zaten mannen te vissen, niet ver van de ophaalbrug. Ze vroeg zich af waarom de sportvissers dicht bij de brug waren gaan zitten.

Het gras langs het kanaal was droog. Lynn wilde om een visser heen lopen, maar hij groette haar. Ze knikte vriendelijk. Aan enige afleiding was ze wel toe.

De man was van haar leeftijd. Oud genoeg om cynisch te zijn, jong genoeg voor een relatie. Lynn ging naast zijn stoeltje staan.

- Willen ze een beetje bijten? vroeg ze.

- Nee, zei hij. En ook niet happen.

- Het is me toch wat.

De visser wees naar een man die aan de overkant op de oever zat.

- Hij mag ze van mij hebben, vandaag.

- Dat is heel aardig van je. Waarom?

- Die jongen heeft het moeilijk. Ik bak straks wel een karbonaadje. Zeg, ik heb jou hier nog nooit gezien.

- Hier niet, maar dit is wel mijn stad.

- Geboren en getogen? vroeg hij.

- Al sinds de middeleeuwen.

- Zo oud zie je er anders niet uit.

Lynn glimlachte.

- En jij?

- Ook.

- Wat?

- Nou, geboren en getogen.

- Hoe heet je dan?

De man noemde zijn achternaam. Lynn dacht even na en zei toen dat een neef van haar getrouwd was met een vrouw die dezelfde achternaam droeg. Ze bleek een verre nicht van hem te zijn. Hij keek er niet van op.

- Het is een grote familie, zei hij. Ze zitten overal.

- En deze stad, zei Lynn, is lang een dorp gebleven.

- Dat is het nog steeds. Ze doen wel belangrijk, daar op het stadhuis, maar de mensen hier kennen elkaar nog.

- Leuk, toch? Van mij mag het zo blijven. Ik heb het er wel eens met mijn vriendin over. Die is namelijk van Franse afkomst. Haar familie woont hier nog maar sinds een generatie of twee.

- Nieuwkomers, zei de man misnoegd. Die kunnen maar moeilijk wennen.

Lynn keek naar de overkant. De visser daar was een stuk jonger dan deze man.

- Wat is er met hem aan de hand? vroeg ze.

- Hoezo?

- Nou, waarom heeft die jongen het moeilijk?

- Ruzie met z'n vrouw.

- Heeft hij dat verteld?

- Nu niet. Hij heeft me een tijdje geleden verteld dat hij alleen gaat vissen als de vrouw moeilijk doet.

Dan pakt hij zijn viskoffer en gaat de hele dag hier zitten. Dat is te zeggen, op z'n vrije dag. Hij werkt.

- Waar?

- Op een bank.

- Da's een mooie baan, zei Lynn. Verdient leuk, dacht ik zo.
 - Ja, zei de visser, en dat is dan ook precies de reden waarom zij met hem getrouwd is. Hij is filiaalleider.
 - Van een bank? Zo, dat levert goed op.
 - Je kunt beter een eenvoudige jongen zijn, zoals ik. Maar ja, dan wil geen vrouw je hebben.
 - Niet?
 - Echt niet. Jij bent een vrouw, maar ik wil het jou wel vertellen, want jij komt normaal over. Geloof me maar, de meeste vrouwen zijn alleen in je geld geïnteresseerd. Als een man er goed uitziet, dan is dat mooi meegenomen, maar je bankrekening... dat vinden ze toch het allerbelangrijkste.
 - Hij komt inderdaad een beetje triest over.
 - Volgens mij bedriegt ze 'm. Ik denk dat ze expres ruzie maakt, zodat hij de hele dag weg is.
 - Heb je hem dat verteld?
 - Nee, natuurlijk niet. Dat doe je zo'n jongen niet aan.
- Lynn staarde een tijdje naar de ongelukkige sportvisser.
- Is ze jonger dan hij?
 - Ongeveer net zo oud. Ik heb ze in de stad gezien toen ze aan het winkelen waren. En ze is nog aangetrouwde familie ook.
 - Van hem?
 - Nee, van mij. Ze is de dochter van de schoonzuster van een broer van mijn vader.
 - Even wachten, hoor. De schoonzuster van...
 - Mijn oom, de broer van mijn vader, is getrouwd.
 - Ja.
 - En zijn vrouw heeft een zuster.
 - Oké...
 - Die zuster heeft een dochter en dat is zij, de vrouw van die jongen daar.
 - O, vandaar.
 - Het is een grote familie, ze zitten overal. Maar zij is een sekreet.
 - Toe maar, een sekreet nog wel.
 - Ik snap wel dat je het voor haar opneemt. Ik bedoel, wij mannen dekken elkaar ook als iemand van ons naast het potje heeft gepist. Toch is ze een sekreet.
 - Hoe weet je dat? vroeg Lynn nieuwsgierig.
 - Nou, als een man alleen maar vist als hij het moeilijk heeft, is hij geen echte sportvisser. Die jongen zit hier gewoon z'n tijd uit. Dan moet er thuis wel iets verschrikkelijks op hem wachten.
 - Of hij is een zwakkeling.
- De visser schudde zijn hoofd van ongeduld en ergernis.
- Zie je, daar ga je weer. Maar ik snap het wel. Je bent nu eenmaal een vrouw. Ben je getrouwd?
 - Geweest.
 - Beviel het niet?
 - Nee.
 - Had hij niet genoeg geld?
 - Ik had genoeg geld. Nee, ik gaf er niets om, dus zijn we gescheiden.
 - Om hem?
 - Nee, niet door hem.
 - Geef je niks om mannen?
 - Niet echt.
 - O... Je zei al, dat je een vriendin hebt.
 - Een hartsvriendin. Ik geef ook niks om vrouwen.
 - Ja? zei de man verbaasd. Dat is zeldzaam.
 - Minder dan je denkt. Wist je dat van de vrouwen op middelbare leeftijd die gescheiden zijn, de meerderheid geen relatie meer wil, terwijl van de gescheiden mannen op middelbare leeftijd de meesten zelfs opnieuw willen trouwen?
 - Ja, nogal wiedes. Niks zo makkelijk als een vrouw. Maar als ze bazig is en dan ook nog

onbetrouwbaar, zoals de meeste vrouwen - niet dat jij zo bent, hoor - dan kun je beter alleen blijven.

- Vind je?

- Mannen winnen niet veel bij een huwelijk. Ze worden wel beter verzorgd, maar het is de investering niet waard.

Lynn wilde met een vreemde man niet over fysieke behoeften praten, maar hij leek haar gedachten te raden.

- Een hoer is wel duur, maar uiteindelijk ben je goedkoper uit.

Ze reageerde niet en keek naar de overkant, waar de arme jongen zijn lijn binnenhaalde. Er bleek niets aan te hangen. Hij ververste het aas.

- Dat had ik niet moeten zeggen, zei de man.

- Nee, geeft niets. Ik stond na te denken.

- Da's ook een probleem met vrouwen. Je moet steeds nadenken over wat je zegt. Een schuine mop is al verkeerd. Ik denk dat onze bankier thuis geen grapjes durft te maken.

- Afijn... zei Lynn. Ik loop maar eens door.

- Ik zei toch, dat ik het niet had moeten zeggen!

- Ik ben gewoon aan de wandel, zei Lynn. En nu ga ik mij verder vertreden.

- Toe maar, zei de man beledigd. Gaan we nog uit de hoogte doen ook! Nou, loop dan maar gauw door. Als ik dat gezeur aan wil horen, kan ik net zo goed trouwen.

Lynn keek met een koele blik op hem neer.

- Mannen...

- Nee, zei hij, vrouwen...

Ze keerde zich van hem af en liep over het gras in de richting van de ophaalbrug. Ondertussen zag ze voor haar geestesoog Renee met een glimlach naar de visser achter haar kijken.

Tja, dacht Lynn, mannen en vrouwen verschillen nu eenmaal van elkaar. Ze gaan om andere redenen een relatie aan. Uiteraard, eenzaamheid kan een bindende factor zijn, maar eenzaamheid wil ook zeggen dat je naar gezelschap verlangt en als je mag kiezen wat voor gezelschap, dan stellen mannen en vrouwen niet dezelfde eisen.

- Gewoon, een leuke man die een beetje lief is, hield Renee haar voor. En mannen willen een leuke vrouw, die een beetje lief is.

- Nee, Renee. Wanneer vindt een vrouw een man leuk? Als hij een arm om haar heen slaat, als ze zich bij hem geborgen voelt. Wat ze leuk vindt, is dat ze een onderdanige houding aan kan nemen. Hij beschermt haar zogenaamd. Al is hij een laffe hond, zij wil denken dat hij haar beschermt en hij wil zich superieur kunnen voelen. De baas zijn, daar gaat het ze om.

- Je lult uit je nek, zei Renee. Peter is heel anders.

Ach wat, dacht Lynn geïrriteerd. De eerste keer dat ik op zondagochtend een praatje maak met een vreemde man, erger ik me al. Inderdaad, dan kun je net zo goed getrouwd zijn.

Ze haalde diep adem, zuchtte en besloot de man te vergeten. Alle mannen te vergeten. Frank en vrij, dacht ze. Lang leve de vrijheid! En de pot op met de rest.